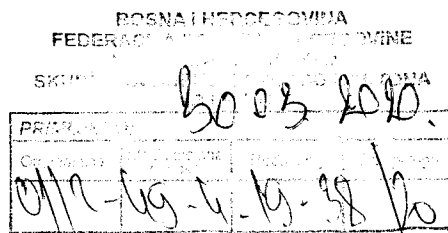

Broj: 03-017-1477/2020
Dana; 16.03.2020. godine

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području Unsko-sanskog kantona za 2019. godinu, dostavlja se

Na osnovu člana 96. i 181. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17), u prilogu vam dostavljamo Informaciju o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području Unsko-sanskog kantona za 2019. godinu, uz sljedeće:

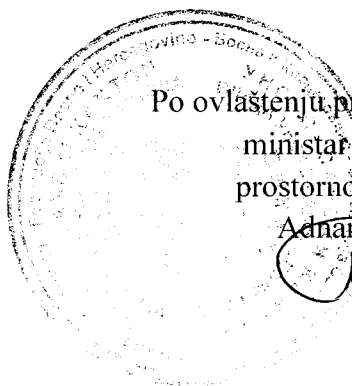
O b r a z l o ž e n j e

Vlada Unsko-sanskog kantona je na svojoj 126. sjednici održanoj dana 16.03.2020. godine razmatrala i Zaključkom broj: 03-017-1477/2020, primila na znanje Informaciju o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području Unsko-sanskog kantona za 2019. godinu obrađivača Ministarstva unutrašnjih poslova, koja vam se upućuje na razmatranje.

S poštovanjem,

Prilog: Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području Unsko-sanskog kantona za 2019. godinu (6x)

1. Naslovu
2. a/a

Po ovlaštenju premijera Unsko-sanskog kantona
ministar Ministarstva za građenje,
prostorno uređenje i zaštitu okoliša
Adnan Alagić, dipl.ing.grad.

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 5/08), na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana 16.03.2020. godine, d o n o s i :

ZAKLJUČAK

I

Prima se na znanje Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području Unsko-sanskog kantona za 2019. godinu i upućuje se Skupštini Unsko-sanskog kantona na razmatranje.

II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-017-1477/2020
Bihać; 16.03.2020. godine

Po ovlaštenju premijera Unsko-sanskog kantona
ministar Ministarstva za građenje,
prostorno uređenje i zaštitu okoliša
Adnan Alagić, dipl.ing.grad.

Na osnovu člana 93. i 96. stav (2) Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona”, broj: 9/17), na prijedlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Skupština Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana _____ 2020.godine, donosi:

ZAKLJUČAK

I

Prima se na znanje Informacija o stanju sigurnosti učenika od vršnjačkog nasilja u školama na području USK za 2019.godinu.

II

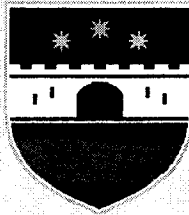
Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: _____
Dana: _____ 2020.godine

Zamjenik predsjedavajućeg
Skupštine Unsko-sanskog kantona

Razim Halkić

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I
HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH
POSLOVA**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
THE UNA-SANA CANTON
MINISTRY OF THE INTERIOR**

UPRAVA POLICIJE

**Broj: 05-04 /04-1-04-22/20
Dana, 21.02.2020.godine**

**I N F O R M A C I J A
O STANJU SIGURNOSTI UČENIKA OD
VRŠNJAČKOG NASILJA
U ŠKOLAMA UNSKO – SANSKOG KANTONA
U 2019.GODINI**

Bihać, februar 2020. godine

SADRŽAJ

I UVOD	3
A - Opća zapažanja o vršnjačkom nasilju	4
II STANJE SIGURNOSTI UČENIKA OD VRŠNJAČKOG NASILJA U ŠKOLAMA UNSKO – SANSKOG KANTONA	7
A - Stanje u 2019. godini	7
III OCJENA STANJA	13
A - Osnovna ocjena	13
B - Rezime	15
C - Prijedlog mjera	15

I – UVOD

Nasilje nad djecom je ozbiljan društveni problem i danas je jedan od najčešćih oblika kršenja osnovnih prava i interesa djece. Osnovno pravo svakog djeteta, pravo na život i razvoj, ne samo da je povrijeđeno već i ozbiljno ugroženo različitim oblicima nasilja koje na dijete ostavlja trajne i teške fizičke i psihičke posljedice.

Kako se nasilje dešava svugdje: u učionici, hodnicima, na igralištima, na ulici, u javnom prevozu svi postajemo njegovi svjedoci. Pitanje je da li ga znamo prepoznati, da li činimo dovoljno da ga spriječimo, da pomognemo žrtvi, da se bavimo nasilnikom. Kako se o nasilju mnogo piše, ono je udarna vijest u medijima, pa se smatra da ga ima više nego ranije. Koliko su te procjene tačne, teško je reći bez pravih i sveobuhvatnih istraživanja. S obzirom da se o vršnjačkom nasilju sve više govori što je dobro, samim tim ga je lakše uočiti, prepoznati, spriječiti.

Nasilje među djecom obuhvata širok spektar agresivnih ponašanja koja se događaju među djecom, od rješavanja sukoba nasilnim putem, neprihvatljivog izražavanja ljutnje ili frustracije, do ozbiljnih incidenata uz upotrebu oružja.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povređivanja, a koje se neovisno o mjestu izvršenja može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i odražava neravno pravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Međutim, moramo istaći, da se policija uglavnom susreće sa posljedicama vršnjačkog nasilja, kada je ono eskaliralo i poprimilo ozbiljnije posljedice.

Za pravilan pristup navedenoj problematici neophodna je stručnost i visok stepen koordinacije između institucija koje se bave istom (ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike, ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, ministarstva unutrašnjih poslova, centra za socijalni rad, škola, nevladinih i vladinih organizacija i medija).

Iako je vidljiv napredak, posebno kada su u pitanju edukacije, koje su sve brojnije i raznovrsnije, bitno je napomenuti da se i dalje svi slučajevi vršnjačkog nasilja ne prijavljuju policiji, a lakši oblici rješavaju se na nivou škola, roditelja i centra za socijalni rad. Pojedini oblici se i ne otkriju, jer žrtve iz raznih razloga trpe i prikrivaju nasilje, svjesno trpe maltretiranje i poniženje, što ne omogućava rješavanje ove problematike jer se nasilje produžava i postaje intenzivnije. Istraživanja su pokazala da mnoga djeca (žrtve) ne prijavljuju nasilje, iz razloga što se nasilnici (počinioci) nedovoljno ili nikako ne sankcionišu. I dalje su prisutni strah, zablude, nedovoljna informiranost i slaba educiranost, kako bi se prije svega nasilje prepoznalo, a što se može prevazići kvalitetnom edukacijom i proaktivnim radom svih nadležnih.

S tim u vezi Uprava policije MUP USK-a je u toku 2019.godine, preko svojih nadležnih organizacionih jedinica provela planska predavanja u izabranim osnovnim i srednjim školama na USK-a, na temu međuvršnjačkog nasilja i maloljetničke delikvencije, kojima je prisustvovalo ukupno 3017 učenika.

A – Opća zapažanja o vršnjačkom nasilju

Nasilje među vršnjacima u zadnje vrijeme često je zastupljena tema istraživanja, stručnih skupova, televizijskih emisija, novinskih članaka pa i svakidašnjeg razgovora onih koji rade s djecom i mladima.

Kod definiranja pojma vršnjačko nasilje često nailazimo na teškoće. Naime, nasilje je usko povezano s pojmovima kao što su: sukob i zlostavljanje. Nerijetko se sukob smatra nasiljem, iako on to nije. Sukob je posljedica različitosti u mišljenjima, željama, opažanjima, vjerovanjima, stavovima. On je svakodnevan i javlja se na svim mjestima gdje djeca i mladi borave: vrtići, škole, porodica itd.

Vršnjačko nasilje ili nasilje među školskom djecom ili nasilje u školama (bullying) podrazumjeva agresivno ponašanje u kome je namjera da se ugrozi druga osoba. Pored namjere, karakterišu ga nesrazmjernost snaga i ponavljanje kroz duže vrijeme. Upravo zbog ponavljanja, treba ga razlikovati od izoliranih lakših slučajeva (oblika) negativnog ponašanja, te šala koje su dio igre ili imaju prijateljsku osnovu.

Zlostavljanje je posebna vrsta nasilja koja traje dulje vrijeme, stalno se iskazuje prema istom pojedincu ili grupi od strane pojedinca ili grupe. Može imati oblik prijetnji, tjelesnih ozljeda, odbacivanja, ruganja, zadirkivanja, ogovaranja, otuđivanja stvari, prenesene agresije prema objektima (vandalizam u školama, pisanje raznih grafita).

Po oblicima razlikujemo direktno i indirektno nasilje, zatim verbalno i fizičko, a imamo i četiri podvrste nasilja i to psihičko i emocionalno nasilje, seksualno, kulturalno i ekonomsko.

Direktno nasilje se prepoznaje po razmjerno otvorenim i direktnim napadima na žrtvu (ruganje, ponižavanje, vrijeđanje, kritiziranje, naređivanje, naguravanje, udaranje, čupanje), a u indirektno spadaju oblici poput: društvene izolacije, ignoriranja, ogovaranja, nagovaranje drugih da nekome naude.

Fizičko je nasilje ono koje se najlakše uočava, a uključuje udaranje, štipanje, čupanje, naguravanje i slično. Verbalno nasilje često prati fizičko, a uključuje: vrijeđanje, širenje glasina, zadirkivanje, ismijavanje i sl.

Psihičko i emocionalno nasilje uključuje namjerno isključivanje žrtve iz zajedničkih aktivnosti razreda ili grupe, nazivanje pogrđnim imenima, širenje glasina s ciljem izolacije, oštećivanje djetetovih stvari. Ovim se postupcima djetetu nanosi duševna bol i sramota, seksualno nasilje podrazumijeva neželjeni fizički kontakt, spolno uznemiravanje i dobacivanje, uvredljive komentare, kulturalno nasilje podrazumijeva vrijeđanje na nacionalnoj, religijskoj i rasnoj osnovi i ekonomsko nasilje podrazumijeva krađu i iznuđivanje novca.

U posljednje vrijeme nasilje putem interneta ili mobilnog telefona (cyberbullying) je sve aktuelniji oblik nasilja, a najčešće se odnosi na vrijeđanje, uznemiravanje, slanje prijeteci i uvredljivih poruka, lažno predstavljanje, podsticanje na mržnju i nasilje i sl., a žrtvu navodi na iznošenje ličnih podataka, otkrivanje porodičnih prilika, pristupanje raznim grupama čiji ciljevi mogu biti opasni po dijete.

Ono što ga razlikuje od drugih vrsta nasilja je činjenica da djeca istom mogu biti izložena i tamo gdje su do sada bili potpuno sigurni i da to nasilje, za razliku od drugih, može trajati 24 sata svakog dana u nedjelji.

Vršnjačko nasilje je veoma ozbiljan oblik nasilja koji za posljedicu po žrtvi može imati, čak i ubistvo ili samoubistvo (suicid).

Glavni i krajnji cilj svakog društva je „škola bez nasilja“, ali kada se promatra i analizira ovakav vid nasilja potrebno je imati u vidu tranziciju društva, teško ekonomsko-socijalno stanje naročito u nekim porodicama, nezaposlenost i slabljenje roditeljske brige, kao i sam uticaj porodice na djecu, poremećen sistem vrijednosti u kome se dio mladih identifikuje sa kriminogenim licima, uticaj medija itd.

Taj nedostatak pažnje jedan dio mladih pokušava nadoknaditi kroz vršenje nasilja nad svojim vršnjacima u školi, kojim se ugrožava sigurnost djece.

Zapažanja ukazuju da je prisutna nedovoljna educiranost osoblja u školama, djece, roditelja, ali i policijskih službenika, te se zbog toga neki slučajevi ne prepoznaju i ostaju nekažnjeni, ali se stanje poboljšava, te se zbog neznanja, nesigurnosti pojedinaca, straha od osude sredine slučajevi nasilja zataškavaju, poriču i budu primijećeni tek kad eskaliraju u krivično djelo.

Uprava policije MUP USK-a je u toku 2019.godine, preko svojih nadležnih organizacionih jedinica provela planska predavanja u izabranim osnovnim i srednjim školama na USK-a, na temu međuvršnjačkog nasilja i maloljetničke delikvencije i to:

- Policijski službenici PS Bihać koji su angažovani na projektu „Rad policije u zajednici“ su sačinili plan predavanja po školama na području koje pokriva PS Bihać gdje su, na temu „Vršnjačko nasilje, maloljetnička delikvencija i štetnost konzumiranja droga“, u osnovnim i srednjim školama održali 60 predavanja (edukacija) kojima su prisustvovala 863 učenika i 52 roditelja.

- Policijski službenici PS Bosanska Krupa koji su angažovani na projektu „Rad policije u zajednici“ su održali više radnih sastanaka sa menadžmentom osnovnih i srednjih škola, a na nekim od sastanaka bili su prisutni i roditelji. Sačinili su i plan predavanja po školama na temu „Vršnjačko nasilje“ te u osnovnim i srednjim školama na području svoje općine održali 6 predavanja (edukacija) kojima je prisustvovalo 465 učenika.

- Policijski službenici PS Bužim koji su angažovani na projektu „Rad policije u zajednici“ sačinili su plan predavanja po školama na temu „Vršnjačko nasilje“, te u osnovnim školama na području svoje općine tokom 2019. godine održali 10 predavanja (edukacija) kojima je prisustvovalo 199 učenika.

- Policijski službenik PS Velika Kladuša koji je angažovan na projektu „Rad policije u zajednici“ i pomoćnik Komandira za JRiM su redovno vršili obilazak osnovnih i srednjih škola, gdje su tom prilikom obavili više razgovora sa direktorima i pedagogima osnovnih i srednjih škola, na okolnosti sigurnost učenika i vršnjačko nasilje, te u osnovnim i srednjim školama na području svoje općine održali 3 predavanja (edukacija) kojima je prisustvovalo 120 učenika.

- Policijski službenik PS Bosanski Petrovac koji je angažovan na projektu „Rad policije u zajednici“ i vođe sigurnosnih sekora, imali su jako dobru saradnju sa direktorima i pedagogima osnovnih i srednjih škola na području svoje općine, te su učenicima devetih razreda održali jedno predavanje na temu „Vršnjačko nasilje“, a u sklopu projekta „Nisi sam-sama-zajedno možemo sve“, kojem je prisustvovalo 48 učenika.

- Policijski službenici PS Cazin koji su angažovani na projektu „Rad policije u zajednici“ su sačinili plan predavanja po osnovnim i srednjim školama, te uz koordinaciju sa Upravom policije MUP USK-a kontinuirano su vršili edukaciju učenika osnovnih i srednjih škola na području Grada Cazina. Ostvarili su dobru saradnju sa direktorima i pedagogima škola, JU Centar za mentalno zdravlje Cazin i JU Centar za socijalni rad Cazin.

Vršnjačko nasilje ne postoji kao krivično djelo, ali se može prepoznati kroz druga krivična djela kao što su: učestvovanje u tuči, ugrožavanje sigurnosti, TTP, LTP, krađa, lažno prijavljivanje, nasilničko ponašanje, iznuda, ucjena i dr.

U periodu 2014.- 2018. godina na području Unsko snskog kantona evidentirana su 337 slučaja vršnjačkog nasilja, od kojih se 55 odnosi na KD, 126 na narušavanje JRiM i 156 na ostalo (fizički napadi, verbalni konflikt, psihičko maltretiranje, uznemiravanje). Ukupno je evidentirano 430 počinioca i 316 žrtava.

Najmanji broj slučajeva vršnjačkog nasilja bio je evidentiran 2017. godine (52), a najveći 2018.godine (87). Ipak statistički podaci ukazuju da su podaci po godinama oscilirali.

BROJ SLUČAJEVA VRŠNJAČKOG NASILJA (2014.-2018.)

GODINA	BROJ SLUČAJEVA	KRETANJE
2014.	53	↑
2015.	69	↑
2016.	76	↑
2017.	52	↓
2018.	87	↑

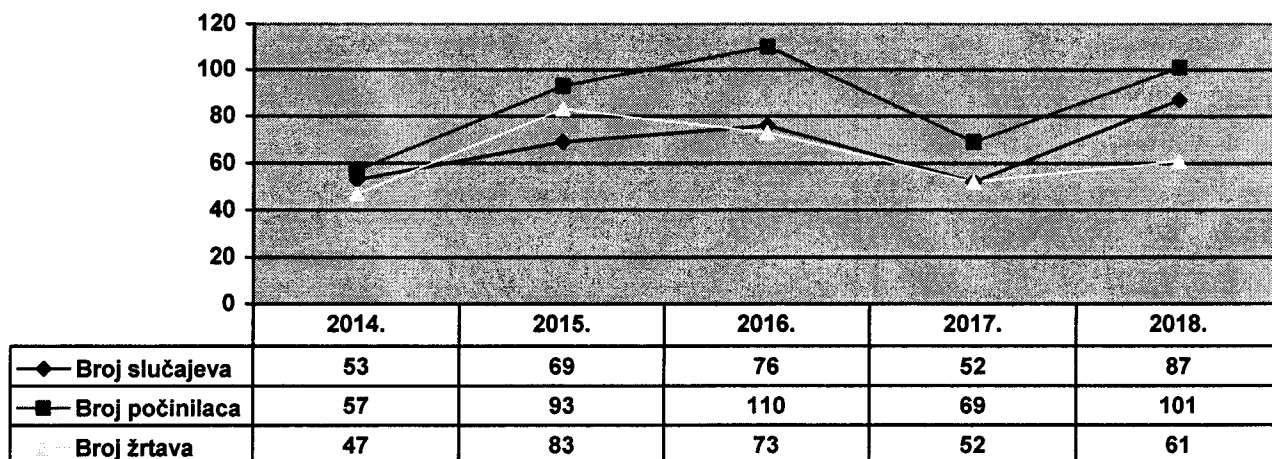
STRUKTURA VRŠNJAČKOG NASILJA (2014.-2018.)

GODINA	BROJ SLUČAJEVA			
	KD	NARUŠAVANJA JRiM	OSTALO	SVEGA
2014.	10	27	16	53
2015.	16	16	37	69
2016.	10	31	35	76
2017.	9	22	21	52
2018.	10	30	47	87

BROJ POČINILACA I ŽRTAVA (2014.-2018.)

GODINA	POČINIOCI	ŽRTVE
2014.	57	47
2015.	93	83
2016.	110	73
2017.	69	52
2018.	101	61

GRAFIČKI PRIKAZ BROJA SLUČAJEVA VRŠNJAČKOG NASILJA, POČINILACA I ŽRTAVA

II – STANJE SIGURNOSTI UČENIKA OD VRŠNJAČKOG NASILJA U ŠKOLAMA USK

A - Stanje u 2019. godini

Stanje vršnjačkog nasilja u 2019. godini, u odnosu na 2018. godinu karakteriše smanjenje broja slučajeva, počinitelaca i broja žrtava.

Organizacione jedinice Uprave policije u 2019. godini evidentirale su ukupno 52 slučaja vršnjačkog nasilja, što je za 35 ili 40 % manje u odnosu na 2018.godinu.

Ukupno su evidentirana 64 počinioca vršnjačkog nasilja, što je za 37 ili 36,6 % manje u odnosu na 2018. godinu i 49 žrtvi, što je manje za 12 ili 19,7 %.

Ostvaren je i visok stepen saradnje sa direktorima osnovnih i srednjih škola, centrima za socijalni rad i roditeljima, ali i pravosudnim oraganima, zdravstvenim ustanovama, vijećem roditelja itd.

UPOREDNI PODACI SLUČAJEVA VRŠNJAČKOG NASILJA

GODINA	BROJ		
	SLUČAJEVA	POČINILACA	ŽRTAVA
2019.	52	64	49
2018.	87	101	61
RAZLIKA +/-	-35	-37	-12
RAZLIKA %	-40	-36,6	-19,7